

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.040/2014/10.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Czugler Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a Bényi és Társa Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bényi E. László ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. Tőkei Enikő ügyvéd által képviselt II.r., az RBK és E Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Klimon Krisztina ügyvéd által képviselt V. r., a XI. r., az RBK és E Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Klimon Krisztina ügyvéd által képviselt XV. r., XVI. r., XVII. r., XVIII.r., XIX. r., valamint a Szabó és Szabó Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Szabó Attila ügyvéd által képviselt a XX. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Budapest Környéki Törvényszéken 7.G.25.961/2006. számon folyamatban volt és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.090/2013/10. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget és az államnak felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes felszámolását a Pest Megyei Bíróság az 1996. július 11-én kelt végzésével elrendelte, majd - mivel a felperes rendezte a tartozását - az 1997. február 12-én kelt végzésével megszüntette a felszámolási eljárást.

A felperes felszámolása újabb eljárásban, a Legfelsőbb Bíróság 1999. január 3-án kelt végzése alapján indult meg és jelenleg is folyamatban van.

A felperes, pénzügyi nehézségeire tekintettel, 1995-ben elkészíttette saját pénzügyi átvilágítását, valamint egy rövid- és egy hosszútávú sikermenedzsmet összeállítását. Az ebben felvázolt lehetőségek között szerepelt a cég csőd- és felszámolásra történő felkészítése, valamint feltőkésítése mint lehetséges válságkezelési alternatíva.

1996. december 18-án a felperes kizárólagos tulajdonosként megalapította az I. r. alperes egyszemélyes gazdasági társaságot. 1997. január 17-én mint kölcsönvevő a H Rt.-vel mint kölcsönadóval 60.000.000 Ft-os kölcsönszerződést írt alá.

1997. január 23-án az I. r. alperesi társaság alapító okirata 5. pontjának módosításával apportálta a módosítás mellékletét képező apportlistában szereplő, könyvvizsgálói nyilatkozattal 3.570.000 Ft-ra értékelt, a P. külterület 04. hrsz.-on nyilvántartott, „kivett anyagbánya” besorolású ingatlan 11441/2363 tulajdoni hányadát, valamint a 62.790.000 Ft-ra értékelt, a P. belterület 1621 hrsz.-on nyilvántartott, „kivett ipari terület” besorolású ingatlan 18885/26698 tulajdoni hányadát. Az I. r. alperes jegyzett tőkéje ezáltal 78.130.000 Ft -ra emelkedett.

1997. január 31-én a felperes és a H Rt. között létrejött kölcsönszerződés biztosítékeként a szerződő felek opciós szerződést kötöttek. Ebben a felperes a kölcsönszerződés alapján átadott 60.000.000 Ft kölcsönösszeg erejéig vételi jogot engedett az I. r. alperes társaságban lévő üzletrészsére.

A felvett kölcsönt utóbb nem törlesztette. A H Rt. ezért 1997. április 7-én, opciós jogával élve megszerezte a felperes I. r. alperes társaságban lévő üzletrészsének tulajdonjogát. 1997. április 18-án azt eladta a K Kft.-nek. 1997. április 24-én ez utóbbi cég az üzletrészt továbbértékesítette az L Kft.-nek. 2002. március 1-jén átruházás folytán az üzletrészt az S Kft szerezte meg, majd 2004. június 9-én az üzletrészen fennálló tulajdonjoga az F Kft.-re szállt át.

A megalapítás óta az I. r. alperes ügyvezetését L. P. látja el

önálló aláírási joggal. A felperesnél 1995. november 30-a és 1996. december 18-a között ugyancsak önálló cégjegyzésre jogosult ügyvezető volt. Az itt végzett ügyvezetői tevékenysége körében vele szemben sikkasztás büntette miatt a Budakörnyéki Bíróságon 13.B.1.685/2000. számon indított büntető eljárás - bűncselekmény hiányában - jogerősen megszüntetésre került.

A felperes módosított keresetében a perbeli ingatlanok tulajdoni hányadának az I. r. alperesi társaságba apportálása érvénytelenségének megállapítását kérte, annak nyilvánvalóan a jóerkölcsebe ütközésére hivatkozással. Jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállításának elrendelését akként kérte, hogy a keresetlevelében megjelölt mindkét ingatlan tekintetében a bíróság rendelje el a felperes tulajdonjogának visszajegyezését, az ingatlanra vonatkozó, utóbb történt tulajdonjogi bejegyzéseket törölje, és kötelezze mindezek tűrésére a II. r., az V. r., a XI. r., a XV. r. a XVI. r., a XVII. r., a XVIII. r., a XIX. r., a XX. r. alpereseket.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Vitatták, hogy a felperes önálló jogügyletként támadhatja az apportálást, illetve azt is, hogy az általa hivatkozott érvénytelenségi ok megvalósult.

Az elsőfokú bíróság 7.G.40.016/2011/33. számú ítéletét a másodfokú bíróság a 10.Gf.40.300/2004/3. számú végzésével hatályon kívül helyezte.

A megismételt eljárás során hozott ítéletével az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Megítélése szerint, a felperes a tulajdonában álló ingatlanvagyont rendes üzleti kockázatvállalása keretében kívánta felhasználni, célja a likviditásának növelése volt. A kölcsönszerződés biztosítékaként az általa alapított, kizárólagosan tulajdonolt társaság üzletrészét növelte meg a perbeli, könyvvizsgálói nyilatkozattal igazoltan 66.360.000 Ft összértéket képviselő ingatlanok apportálásával. Okiratokkal és tanúk vallomásával bizonyította, ennek ellentételezéseként 60.000.000 Ft hitelhez jutott. Az elsőfokú bíróság szerint az apportálás - a célját tekintve - nem minősült nyilvánvalóan a jóerkölcsebe ütközőnek. Olyan többlet tényállás nem volt megállapítható, amely alapján a jogügylet tartalma, célja, joghatása nyilvánvalóan sértette volna a társadalom erkölcsi értékítéletét. Egy üzleti lehetőségeiben beszűkült, jelentős behajthatatlan kintlévőségekkel rendelkező, likviditási problémával küzdő gazdasági vállalkozás esetében a külső forrásbevonás üzletileg indokolatlan, tisztességtelen magatartásnak nem minősülhet. Az ingatlanfedezet mint a főkötelezettséget biztosító mellékkötelezettség felajánlása ugyancsak nem tekinthető jóerkölcsebe ütközőnek. A perben igazolt,

utóbb történt átruházások egy több évvel korábbi jogügylet utólagos megítélésén nem változtathattak.

Az elsőfokú bíróság összességében úgy ítélte: a felperes a keresetét megalapozó bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, ezért a bizonyítatlanság következményeit neki kellett viselni.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezés indokaira tekintettel kifejtette: nem volt jogszabályi akadálya és az üzleti élettől sem volt idegen, hogy a felperes a hitelfelvétel biztosítékaként az I. r. alperesben meglévő üzletrészsére opciós jogot engedjen a hitelező pénzintézetnek. A felperes felszámolásának elrendeléséről az apportáláskor senki sem tudhatott. Az a körülmény, hogy csaknem két évvel az apportálást követően a felperes jogerősen felszámolás alá került, a felperes keresetének alátámasztására nem alkalmas. A felperes csak állította, de nem bizonyította, hogy nem kapott hitelt, illetőleg, hogy megszűnt az a bankszámla amelyre az átutalást teljesíteni kellett. Olyan közelebbről meghatározható körülményt, iratot, tényt nem jelölt meg, amellyel állításait e körben igazolni tudta volna.

A jogerős ítélet elleni, felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a felperes keresetével egyezően az alperesek marasztalását, harmadlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint, a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésének nagy részét nem bírálta el. Ennek következtében a jogerős ítélet indokolása hiányos, és érdemben, megalapozatlan, iratellenes. A felperes utalt arra, a másodfokú bíróság három okot jelölt meg, amely miatt alaptalannak tekintette a fellebbezését. E három ok - a felszámolás elrendeléséről az apportáláskor senki sem tudott, a felperes nem tudta bizonyítani, hogy nem kapott hitelt és megszűnt a bankszámlája, amelyre az átutalás történt, csak utalt bizonyos büntető iratokra, de állításait igazolni nem tudta - mindegyike téves, megalapozatlan. A jogerős ítélet ezért a Pp. 221. § /1/ bekezdésébe, valamint a Pp. 206. § /1/ bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.

A felperes szerint, a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során teljes mértékben figyelmen kívül hagyta az I. r. alperes megalapításával kapcsolatos körülményeket, az I. r. alperes

egyetlen üzletrésznének átruházásával összefüggő ügyleti láncolatból levonható következtetéseket, az üzletrész eladásával, az iratok átadásával kapcsolatos tényeket, az apportált ingatlanok könyvvizsgáló által megjelölt és elfogadott értékének, valamint a tényleges forgalmi értékének egymástól való jelentős eltérését, a hivatkozott büntetőeljárásban kirendelt igazságügyi szakértőnek a felperes bankszámlájának a perbeli kölcsön átutalását megelőző megszűnésére tett megállapítását, a felperes rendelkezésére álló bankszámla kivonatok tranzakcióiból levonható következtetéseket, a banki adatszolgáltatási kötelezettség megtagadásával kapcsolatos következményeket, a büntető iratok bizonyítékként való teljes mellőzésének megalapozatlanságát, valamint a H Zrt.-vel kötött opciós szerződéssel kapcsolatos felperesi előadásokat. A másodfokú bíróság ezáltal megsértette a Pp. 3. § /2/ bekezdésében és a Pp. 215. §-ában írt kérelemhez kötöttség alapelvét. A felperes állította, a fellebbezésének teljes körű elbírálásának hiánya, az ítélet érdemére is kihatott.

Az I.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A többi alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy a bíróság a Pp. 3. § /2/ bekezdése és 215. §-a szerint - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelemhez kötve van. A Kúria álláspontja szerint az eljáró bíróságok e szabályoknak megfelelően jártak el. A felperes módosított keresete a perbeli ingatlanok apportálásának jogszerűségét támadta. Állította, hogy az apportálás mint tulajdonjog változást eredményező jogügylet nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközött, ezért az - létrejöttékor, 1997. január 23-án - semmisnek minősült.

Kereseti kérelme alapján tehát az eljáró bíróságoknak azt kellett vizsgálniuk: a társadalom általános értékítéletét sértette-e, hogy - a nem vitásan felszámolás közeli helyzetben lévő felperes, aki ellen 1996. február 9-én már benyújtásra került az a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem, amely alapján végül 1999. január 30-án meg is indult a felszámolás - a kizárólagosan tulajdonában álló cégének tőkéjét a vagyonának részét képező perbeli ingatlanok apportálásával felemelte.

Az ingatlan nem pénzbeli hozzájárulásként való rendelkezésre bocsátásának ellenszolgáltatása a felperest megillető, az ingatlan könyvvizsgáló által meghatározott értékével megegyező mértékben

megemelkedett névértékű üzletrész volt. Ez lépett a felperesi ingatlan vagyon helyébe. A felperes tehát nem bizonyította, hogy az általa támadott jogügylet folytán a vagyona csökkent volna, és azt sem, hogy a vagyon összetételének megváltoztatása a társadalom értékítéletét nyilvánvalóan sértő célból történt volna. A felperes a vagyona összetételének megváltozása mellett, a perbeli kölcsönszerződés megkötésével pótlólagos forráshoz is jutott az apportált ingatlanok értékével megegyező mértékben. Ezt igazolta a periratok között fellelhető kölcsönszerződés, az annak alapján történt pénz átutalásokról szóló bizonylatok, a büntető iratok között található, az átutalások időpontját követően, 1997. május 5-én kelt, május 31-ére szóló bankszámlaszervíz felmondás. E tények - ellenkező bizonyítása hiányában - azt támasztják alá, hogy mind a felperes további működésének, mind a vele szembeni követelések kielégítésének szándéka az apportálás időpontjában fennállt.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra: nem értékelhető a terhére, hogy nem tudta kétséget kizáróan a felperesi bankszámla megszüntetését és a kölcsön felperes részére történt tényleges folyósításának hiányát bizonyítani. A fent említett bankszámla szerződés felmondás éppen azt támasztja alá, hogy azt megelőzően a pénz a felperes részére megérkezett. Az 1997. március 12-i és 21-i átutaláson is - ugyan más számlaszámot jelezve - a felperes neve szerepel. Amint arra az elsőfokú bíróság is utalt az ítéletében, a felperes maga sem volt elzárva a saját számlájára vonatkozó, a pénz átutalást kétségbe vonó banki információ beszerzésétől. A bíróságnak ezért hivatalból a bankkal szemben - okirat rendelkezésre bocsátása végett - kényszerintézkedést alkalmaznia nem kellett.

A Kúria megítélése szerint az eljáró bíróságok nem sértették meg a Pp. 3. § /4/ bekezdését sem. Az abban biztosított jogukkal élve mellőzték a felperes által hiányolt további bizonyítás lefolytatását. A jogerős ítélet indokolásából megállapítható, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a szükséges körben feltártnak és helytállónak, a bizonyítékok mérlegelését okszerűnek találta.

A Kúria a felperes állításával ellentétben az indokolási kötelezettség (Pp. 221. § /1/ bekezdés), a bizonyítékok mérlegelésére (Pp. 206. § /1/ bekezdés) vonatkozó szabályok megsértését sem tudta megállapítani. Az eljáró bíróságoknak csak a jogvita eldöntése körében releváns felperesi érvekkel kellett foglalkozniuk, a kereset elutasítását megalapozó álláspontjukat, az azt alátámasztó bizonyítékokat, az alkalmazott jogszabályokat megjelölve kellett kifejteniük. Mindazokat a körülményeket felsorolták, amelyeket a mérlegelésük során figyelembe vettek, s amelyeket mellőztek. Kitértek arra is, hogy a felperes által tett további bizonyítási indítványnak miért nem adtak helyt. A Kúria is egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtett azzal a

véleménnyel, hogy az apportálást követő - ténylegesen értéken történt - üzletrész átruházások, egyéb bizonyítékok hiányában az apportáláskor fennállt, a felperes által megjelölt okból eredő semmisséget nem igazolták.

A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére a fentiek miatt nem látott okot. Arra ugyanis csak akkor van jogi lehetőség, ha a feltárt bizonyítékokból kizárólag egyfajta, a megelőzően eljáró bíróságokkal ellentétes következtetésre lehet jutni. (BH 2013. 119.) Ilyen a jelen eljárás során nem merült fel.

A Kúria mindezekre tekintettel, a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján kötelezte az ellenkérelmet előterjesztő I. r. alperesnek - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ /2/, /5/ és /6/ bekezdéseire figyelemmel keletkezett, a jogi képviselő által tényleges kifejtett ügyvédi tevékenységével arányban álló, általános forgalmi adót is magába foglaló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15.§-a alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2014. szeptember 9.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró